

Stanovisko MFF UK k Návrhu změny vnitřních předpisů UK - čj. 166/2012

Statut Univerzity Karlovy v Praze

Čl. 5 odst. 7:

Navrhovaná změna čl. 5 odst. 7 Statutu Univerzity Karlovy v Praze je ve stávající podobě nadbytečná, protože nic nového nepřináší ani neřeší (přesněji, v případě bodů a), c), d), e), f) je návrh nadbytečný a v případě bodu b) vágní).

Zdůvodnění:

Uvedeným způsobem není možné upravit případy, ve kterých je porušeno dobré jméno školy, a to ani demonstrativně. Návrh uvádí jako příklady porušení dobrého jména UK případy diskriminace, podvodu, plagiátorství, poškozování majetku, pomluvy a nakonec porušování základních pravidel akademické práce nebo mezilidských vztahů na univerzitě. Vnitřní předpis však nemůže nahradit obecně závazné právní předpisy, podle nichž jsou diskriminace, podvod, plagiátorství, poškozování majetku či pomluva protiprávní činy. Právní předpisy obsahují jazykově přesnější vymezení, také jejich procesní projednání, a měly by být aplikovány přednostně.

Je zřejmé, že ve specifických případech podvodu, poškozování majetku či pomluvy může být dobré jméno poškozeno, ale zpravidla k objektivnímu poškození dobrého jména nedochází, případně k němu dochází až sekundárně. Poškození dobrého jména závisí často na zájmu médií, který však nelze přičítat k tíži pachatele.

Poškození dobrého jména je neurčitý právní pojem, který ovšem může být naplněn zcela odlišnými skutkovými podstatami, které by mu – eventuálně – mohly předcházet. Předložený výklad pojmu „poškození dobrého jména“ je natolik extenzivní, až je nesprávný.

Návrh také obsahuje zcela vágní pojmy. Pojem „porušování základních pravidel akademické práce nebo mezilidských vztahů“ je natolik neurčitý, že nemůže být obsažen ve vymezení deliktů. Další problematické formulace jsou „obecně nepřijatelný způsob“ v písm. a), „jiné nekalé jednání“ v písm. c) atd. Předpisy UK by měly být formulovány určitě a využít již existující skutkové podstaty, judikaturu, a vyloučit pochybnosti o možnosti svévolného výkladu.

Podrobněji: z čl. 5 odst. 6 Statutu plyne povinnost členů akademické obce dbát dobrého jména univerzity. Jako cíl navrhované legislativní změny je uváděno „dostatečně ilustrovat základní typy porušení“ povinnosti dbát dobrého jména univerzity. Sám pojem „dobré jméno“ je velmi neurčitý a jeho obsah bude nejspíše obdobný jako v případě „dobré pověsti“ právnické osoby ve smyslu § 19b odst. 3 z.č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Dobrá pověst je velmi důležitá pro úspěšné fungování právnické osoby. Definici pojmu "dobrá pověst" ovšem český právní řád neobsahuje. Při alespoň základním vymezení tohoto pojmu je tak nezbytné si pomoci judikaturou soudů. Dobrá pověst konkrétní právnické osoby je především vytvářena na základě zkušeností, které s tímto subjektem mají ostatní subjekty, které s ním přicházejí do kontaktu. Vzhledem k tomu, že i mezi vysokými školami dochází ke „konkurenčnímu boji“, je zachování „dobré pověsti“ či „dobrého jména“ velmi důležité. K zásahům do dobré pověsti může dojít různými způsoby. K obecně nejčastějším zřejmě patří zásahy prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků jako jsou zejména rozhlas, tisk a televize, zásahy prostřednictvím reklamy apod. Takové zásahy ale nemá navrhovaná novelizace čl. 5 Statutu na mysli. Pojem dobré jméno není ve Statutu definován a použitý demonstrativní výčet typů jednání (či opomenutí...), jimiž má docházet k porušení dobrého jména, stav nijak podstatně nezprehledňuje a to zejména proto, že tento demonstrativní výčet používá řadu pojmů, které jsou stejně neurčité („obecně nepřijatelný způsob“, „základní pravidla akademické práce

a mezilidských vztahů na univerzitě“, „závažné nepravdivé informace“ atp.), anebo naopak užívá pojmy z oblasti trestního práva („podvodné jednání“, „poškození majetku“), aniž by zřejmě mělo na mysli pouze jednání, které naplňuje skutkovou podstatu „podvodu“ (§ 209 z.č. 40/2009 Sb.) nebo např. „poškození cizí věci“ (§ 228 z.č. 40/2009 Sb.). Je skutečností, že uvedená jednání ve svém důsledku nemusejí dobrou pověst univerzity poškodit. Teprve, když takový zásah vejde ve známost (díky tisku, rozhlasu, televizi...), může mít za následek poškození dobré pověsti, dobrého jména univerzity. Povinnost dbát dobrého jména univerzity mají členové akademické obce, tj. akademičtí pracovníci a studenti. Jaká sankce stihá toho, kdo dobrého jména univerzity nedbá? V případě studenta může být takové jednání postiženo v rámci disciplinárního řízení, které se řídí určitými pravidly. V případě akademického pracovníka, kde vztah univerzita vs. akademický pracovník je vztahem pracovněprávním, jakýkoliv proces, v jehož rámci by bylo jednání poškozující dobré jméno univerzity posuzováno, chybí. Zásah do dobrého jména univerzity zřejmě nemůže být ani důvodem k výpovědi ze strany zaměstnavatele ve smyslu § 52 písm. g) zákoníku práce. Obecně pak se univerzita může u soudu domáhat, aby od neoprávněných zásahů bylo upuštěno a byl odstraněn závadný stav, může se domáhat přiměřeného zadostiučinění a pokud jí vznikne škoda, může se domáhat náhrady škody.

Čl. 5 odst. 8 (Etický kodex):

Etický kodex by měl mít podobu vnitřního předpisu, nikoliv podobu opatření rektora. Opatření rektora jako interní předpis nižší právní síly nezaručí etickému kodexu dostatečnou váhu a vynutitelnost.

Například podle § 65 Zákona o vysokých školách je disciplinárním přestupkem zaviněné porušení povinností stanovených právními předpisy nebo vnitřními předpisy vysokých škol a jejich součástí. Etický kodex ve formě opatření rektora by nebyl vnitřním předpisem a tedy by k němu při posuzování jednání disciplinární komise nepřihlížela.

Čl. 62 odst. 4

Navrhované ustanovení „Pravidla pro jednotné způsoby grafického užívání znaku a loga univerzity stanoví opatření rektora, ke kterému se vyjadřuje senát“ je nepřijatelné, protože ve svém důsledku znamená, že rektor může tato pravidla stanovit v rozporu s vyjádřením senátu a s důsledky nejen pro znak a logo univerzity, ale i znaky fakult (viz též níže).

Čl. 62a

Vyjadřuje-li znak fakulty *identitu* fakulty jako součásti univerzity (odst. 1), proč by jeho vyobrazení a jeho používání mělo být v souladu s předpisy uvedenými v čl. 62 odst. 4, tj. s přílohou č. 10 Statutu, Zásadami používání znaku univerzity a opatřením rektora stanovujícím pravidla pro jednotné způsoby grafického užívání znaku a loga univerzity? To *identitu* fakulty příliš nepodporuje a naopak akcentuje pouze její příslušnost k univerzitě, nikoliv její jedinečnost v rámci univerzity. Jestliže je navrhováno, aby znak fakulty byl uveden ve statutu fakulty a stanovení zásad užívání a ochrany znaku je svěřováno vnitřnímu předpisu fakulty, měly by být otázky vyobrazení a používání znaku *fakulty* svěřeny rovněž do kompetence *fakulty*.

Stipendijní řád

1. Předkládaný návrh změn stipendijního řádu zcela opomíjí Opatření rektora č. 13/2012 "Zvýšení limitů pro stipendia na Univerzitě Karlově", které bylo vydáno s účinností od 20. října 2012 (resp. 1. ledna 2013 pro doktorandská stipendia). V návrhu znění nového stipendijního řádu by proto měly být důsledně uvedeny nově stanovené hodnoty stipendií a ročních limitů stipendií, jak byly stanoveny ve zmíněném Opatření č. 13/2012.
2. V čl. 8, 1 a) navrhujeme doplnit formulaci z návrhu slovy "nebo o účelové stipendium", takže čl. 8, 1 a) by poté zněl: *Stipendium uvedené v čl. 3 odst. 1 nelze studentovi přiznat ani vyplácet a) pokud studuje v jiné než prezenční formě studia; tato podmínka se neuplatní, jde-li o stipendium na výzkum nebo o účelové stipendium...atd.*

Zdůvodnění:

Považujeme za správné mít *možnost* vyplácet stipendium i studentům kombinovaného studia zejména v případě mimořádné situace studenta a v případech hodných zvláštního zřetele. Účelové stipendium je určeno právě pro výplatu v uvedených situacích.

3. Navrhujeme zvýšit limit pro částku účelového stipendia v bodě d) čl. 2, Opatření rektora č. 13/2012, tj. "v případech hodných zvláštního zřetele jako je účast na pedagogické a vědecko-výzkumné činnosti, působení v laboratořích, podíl při rozvoji informačních technologií nebo na mezinárodní spolupráci a dalších", a to *na 60 tisíc Kč*.

Zdůvodnění:

Nedávno v Opatření rektora č. 13/2012 uskutečněné zvýšení maximální roční částky v bodě d) ze 40.000 Kč na 46.500 Kč je pouze kosmetické, představuje částku 650 Kč měsíčně. Přitom již částky za například službu v laboratořích běžně dosahují cca 6 tis. Kč měsíčně, což odpovídá 60 tis. Kč za akademický rok při 10 placených měsících.

Toto stanovisko přijalo vedení MFF UK dne 2. ledna 2013,
předsednictvo AS MFF UK dne 3. ledna 2012.

Prof. RNDr. Jan Kratochvíl, CSc.
děkan MFF UK